

„Eisenkappel“, t. j. Železna kapla. Nesramno zoper Slovence ščujeta dva nemško liberalna lista. Prvi se glasi: „Freie Stimmen“, drugemu je ime: „Süddeutsche-Post“. Obadva ne moreta prehoviti, kako dobro bode Slovence, kedar bodo pomemčeni, to je kedar jih več ne bo. Volk v ovčjih oblačilih! — Veliki posestniki so izvolili v deželni zbor 2 liberalca. Ta volitev je od prejšnjih veliko boljša, ker so konservativci vsaj kandidata postavili, namreč barona Reyerja in grofa Stokerta. Začetek je storjen. Dež je zrak razhladil in višje planine debel sneg pokrnil.

Iz Ormoškega okraja. (Okrajni šolski svet) je sestavljen. Zraven gospodov Šmidlna, Kmetiča, Čuleka, Dirmajerja in Robiča ima glas č. g. Šporn in g. Kosi. Pričakujemo in se nadajamo, da se ne bo dal zlorabiti brezsravnim nakanam nemške in nemškutarske ormoške družali proti našim narodnim učiteljem. Zlasti je želeli, da pri Svetinjah pusti dosedanjega narodnega učitelja g. Freiensfelda. Čul sem uže več narodnjakov se pritoževati, da so bili po krčmah od nestrpljivih ormoških nemčurjev žaljeni. Poprek je društveno življenje v Ormoži jako neprijetno. Odkar je bil g. Kada odstranjen, se išče pri vsakej priliki nad svojimi nasprotniki narodnjaki maščevati. Kot najhujša ščunarja pa se odlikujeta dva uradnika dopisnika v „Cillier“ in „Marburger Zeitung“. Eden izmed teh dveh ščunarjev, nek mlad hudomušen človek, psuje po krčmah na duhovnike in sedanj „popovsko“ vlado, da je kaj. Nezreli mladič bi naj pomnil, da bi znal s svojim ščunanjem in psovanjem na koga naleteti, kteremu se nebi tako iz lehka več izmuzniti mogel.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so potovanje zgotovili ter došli nazaj v svoje poletno bivališče, v prijetni Ischl. Predarlske in Tirolske vrle katoličane in konservativce so močno razveselili in pohvalno nagovarjali škofo, duhovnike, društva, poslance, predstojnike itd. Sedaj prvokrat so cesar očitno odobrili in pohvalili konservativna društva in delovanje katoliške duhovščine v konservativnem smislu. Liberalni listi se nad tem toliko bridkeje jezijo, ker se ne upajo zavoljo strahu pred državnim pravdnikom svojega žolča javno razlivati. O tej reči spregovorimo prihodnjič podrobneje. — Nesreča Čehov, kojim je narodno gledališče ogenj pokončal, je razburjenost na Českem nekoliko potlačila, tudi Nemci podpisujejo denarjev. Cesarjevič Rudolf je za se in za suprugo poslal 5000 fl. To bo Čehi močno tolažilo. — Liberalci so od svojega vodje dr. Herbsta pričakovali zveličavnih besed, ko je najavil, do bode pred volilce svoje stopil in jim poročal o svojem delovanju v državnem zboru. Toda sedaj so še huje srditi na njega, ker jim je samo nauk dal, naj ne zametujejo vsega,

kar od ministra Taaffeja pride, ampak kar je dobrega, naj tudi sprejmejo. To se reče: bodimo zanaprej bolje pametui, kakor smo bili. — Minister Taaffe namerava našej stranki pomagati v zbornici gosposke do večine. Kedar je to storjeno, potem bodo naši poslanci lahko več dobrega storili za svoje volilce. — Nemški liberalci v deželnem odboru štajerskem hočejo učiteljem plače skrbiti, kar je te jako iznemirilo. — V Mariboru je volitev za deželni zbor razpisana pa nihče se ne briga veliko za njo. — Na Hrvatskem vlada preganja uradnike in profesorje, kateri držijo z neodvisno narodno stranko; dr. Vrbančič in dr. Vojnovič sta odstavljena od profesure na vseučilišči. Zagrebski novi župan, dr. Hoffmann, ni sprejel izvolitve. Magjarski minister Trefort je v Szala-Egerzegu svojim volilcem razlagal, kako strogo bode tirjal, da se vsa šolarska deca ogerska nauči magjarski ter da hoče podpirati stavljenje železnice iz Siska v Karlovec. Oggerski učitelji imajo v Budimpešti velik zbor; katoliški dostojanstveniki se bojijo za verski značaj katoliških šol. V Hercegovini je trebalo v južnih okrajih sedaj oklicati hitri sod. Po Erdeljskem in Oggerskem potujejo rumunski rogovileži, ki pravijo, da pride kmalu rumunski kralj in zasede vso deželo globoko v Oggersko, ker prebivajo ondi Rumuni. To imajo sedaj Magjari za svojo kruto zatirovanje rumunske narodnosti! Slovaška in srbska učeča se mladež je osnovala književno-politično društvo: slovaško in srbsko omladino.

Vnanje države. Zopet se razmere med državami in narodi tako temni in mešajo, da povsod na vse kriplje za novo orožje davke povzvišujejo. Tudi so vlade tako sumljive, da nobena drugej prav ne zaupa, a vkljub temu vsaka hlastno išče zaveznikov. Bismark se je zvezal vsaj za nekoliko z nami. Sedaj se nam ponujajo še Italijani. Francozi tavajo simo tamo in se pisano gledajo z Italijani, Nemci in Angleži. Rusi pa mirno gledajo, kaj bo iz tega, zlasti če se zavoljo turške zapuščine zgrabijo. Mnogi tudi ugibljejo, kaj neki pomeni potovanje našega cesarja v južno Nemčijo in to, da hoče italijanski kralj Umberto priti našega in nemškega cesarja obiskovat? Nekaj se gotovo plete. Slišati je iz poročil v italijanskih listih, da bi Avstrija naj zasedla dežele do Soluna, a Lahom prepustila Albanijo, ali južni Tirol, Trst z Gorico, prusko-nemškemu cesarju pa nemški Tirol, Salcburg, gorju Avstrijo in nemški del Česke? Bismark bi pa v tem slučaju dal Francozom Alzacijo in Loreno nazaj, če bi smel še Švicarsko pogoltnoti? Sploh tako, kakor, je ne ostane v Evropi več dolgo. Stojimo pred velikimi premembami, morebiti pred strašnimi vojskami in če rečeno pomislimo, potem lahko uganemo, kaj pomeni potovanje v Predarlskem, T i r o l s k e m i. t. d. Bog varuj Avstrijo! — V Nemčiji pripravljajo se na nove volitve. Bismark paha liberalce od sebe in se bliža kon-

servativcem. Tudi katoličanom se dela prijaznejšega. Škofija Trevirska dobila je novega škofa. — Ruski car je ukazal vso vojsko razdeliti na 4 armade: severno, izhodno, južno in zahodno. — Srbska vlada prepovedala je vvažanje ameriške svinjetine. — Turki sultan se boji Albancev, ki hočejo proglasiti neodvisno državo. — Grki morajo zopet čakati, Turki vse zavlečejo. — Francoski jud Gambetta svojim volilcem obeta, da dobi na mirnej poti kedaj zgubljene dežele od Nemcev nazaj. To kaže na nam še skrite spletkarije, čeravno so nemški listi sedaj budujejo nad Gambetto. — Angleži so Afganistan popolnem zgubili in v južni Afriki imajo zopet vojsko z divjaki. — Amerikanski predsednik, obstreljeni Garfield, umira.

Za poduk in kratek čas.

Leopold Volkmer.

(Iz Povodnega „Bürgerliches Lesebuch“ str. 557.)

II. Jegovo delovanje ostane toraj spomina vredno; jegov pesniški dar, lepa ponižna pisava, čiste črke ga še zdaj slavijo, in nas vredno spominjajo, da so mu taka blaga opravila vsaki čas, ktere ga ni hotel zgubiti, služila v oživljanje duha. Kolikokrat se je posvetil Volkmar toliko zaželeni tolažbi bolenikom, posebno v Ptuji, kjer mu je naravno vsakdo zaupal. Kako dostojno je učil na predganci. S koliko pridnostjo je obiskal uboge, hirajoče ljudi, katerih ni samo krepčal, temuč jim je tudi pomagal, ali je vsaj pri drugih prosil, da jim je došla pomoč. — Dalej je znano, da je njegova tiha dobrotljivost, dasiravno ni bil več mestni kaplan, proti nekterim mestnim ubogim se še skazovala, pa da ni bila pozornosti vzbujala. Jegovo življenje je bilo vedno izgledno in neoporekljivo, občevanje z vsakim je bilo prijazno in pridobilno, in je postal večkrat s katerim umetnim dovtipom nekaj gorek. Jegovi pogovori so bili kratki in osoljeni s takimi opombami, ki so učitale obilno vednost. Tako je prišlo, da mu je bilo vse udano in prijazno, in radi bi se bili vdeležili jegove zlate meše, ktero je služil 22. septembra 1814 kot petdesetletni duhovnik, ko bi se bilo o svečanosti kaj preje razvedelo. Pa on se je hotel izogniti vsakemu šumu, in je sam „Te Deum“ zapel, ko je bila imenovanega dne daritva končana. Seveda so jegovi duhovni gojenci pričeli tihe priprave, naj bi tako iznenadili svojega dobrega učitelja. Ko je pa to izvedel, je prepovedal vsako svečanost in še bolj stroške in je rekel; če je že kaj denarja nabranega, se naj porabi v podporo dijakom. Tako je zabranil Volkmar vse priprave k počestitvi, in niti hotel ni, da bi se razvedelo, da je pri sv. Vrbanu zlatomešnik. — Pa modri razsvetljevalec kmečkega stanu ter slovenski Virgil, neumoren odgojitelj mladine, s katero se je potrpežljivo pečal 40 let in je tukaj cerkvi

in državi dosti koristil, bi bil zaslužil boljšo osodo; ker pa ni iskal, ter ni hotel trkati, je ostal pozabljen, in je vzel seboj v grob tolažilno zavest, da je dolžnosti duhovnika zvesto spolnjeval. Že dolgo je Volkmarja križ bolel, in se ga je lotila večkrat omotica in kolika. 4. februarja 1816 pa, ko je ravno pridigo dokončal in je hotel pričeti z navadno molitvijo, ga je obšla mrtvouda podobna omotica; precej so ga poprijeli in zanesli v sobo, ktere živ več zapustil ni. Sprejel je zakramente umirajočih, napravil ustno svojo oporoko in je še posebej naročil, da naj jegova dobro urejena zbirka knjig ostane pri župniji sv. Vrbana, da jo lahko rabijo tamošnji župniki in kaplani v zveličanje duš; jegovo ostalo premoženje pa se je pozneje vsled naredbe dvorne pisarne od 17. septembra 1812 tako razdelilo, da je prišla tretjina za dušo in na sorodnike, dve tretjini pa farnim ubožcem sv. Vrbana, ki bi naj molili za rajnega. Molite toraj ubožčki za svojega dobrotnika, ki vas tam gori, kjer večni mir prebiva, z veseljem pričakuje.

Smešničar 33. V neko kuhinjo pride h kuharici barantavec z očali. Dobro, pravi kuharica, hočem si kupiti očale, ker uže nič več dobro ne vidim. Začne zbirati očale, pa nobeni jej prav ne svetijo. Nekateri jej še oči žalijo. Prodajavec pravi: imam še jedne, ti pa veljajo 7 fl. Nič ne dene, odvrne kuharica, le dajte mi jih. Posadi se jih na nos in reče: oj, ti pač ti. Hitro mu da 7 fl. polič vina in kruha. Barantavec vzame denarje, izpije vino, kruh pa v žep potisne in takoj odide. Kuharica se na ognjišče vsede in z veseljem gleda nove očale — brez glažev!

Jož. Kovač.

Razne stvari.

(*Tabor v Ptuji*) nameravajo narodnjaki slovenski sklicati, da pod milim nebom narod izreče svoje tirjatve po narodnih pravicah ter ob enem izjavi zaupanje sedanjej vladi ministra grofa Taaffeja. Več in določno prihodnjič.

(*Od sv. Petra pri Radgoni*) se nam poroča, da obhajajo v Radgoni čč. očetje Jezuiti sv. misijon v nemškem in slovenskem jeziku od 14—21. avgusta, potem bodo pa od 22.—27. avgusta pri sv. Petru obnavljali lansko sv. poslanje. Bog blagoslovi!

(*Velika nesreča*) zadela je brate Čehe; v zlati Pragi so 13 let stavili narodno gledališče, velikansko, krasno; vsa dežela je denarjev dolagala. Meseca septembra je imelo biti dodelano. Toda dne 12. avgusta so klamfarji ogenj zatorili in v kratkih urah je poslopje do tal pogorelo. Škodo cenijo na 1 milijon goldinarjev. Čehi se ne dajo splašiti, uže pobirajo denarjev, da v dveh letih gledališče zopet postavijo; do sedaj imajo uže 550.000 fl. nabranih.

(*Sredi mesta Dunaja*) je 13. avg. štirinadstropna hiša se podrli in ubila in ranila več ljudi.